

Падіння, як небезпечний фактор виробничого процесу

Зимовий період року характеризується зростанням кількості нещасних випадків пов'язаних з падінням потерпілих під час пересування, що часто пов'язано з несприятливими погодними умовами (сніг, ожеледь та інше), але й протягом усього року реєструються випадки падіння працівників, як з висоти, так і під час пересування.

Незважаючи на те, що ризику отримання травм піддаються всі люди які падають, на тип і тяжкість травми можуть впливати також вік, стать, стан здоров'я людини. І якщо при падіннях під час пересування загрози життю, як правило немає, то падіння з висоти дуже часто закінчуються летальним результатом або, в кращому випадку, множинними травмами та інвалідизацією потерпілого.

Фактори ризику падіння включають:

- робота на висоті або інші небезпечні умови праці;
- вживання алкоголю, наркотичних та інших речовин, що порушують координацію руху людини;
- ряд захворювань (гіпертонічна хвороба, артрити, артрози, неврологічні, серцеві захворювання та інші);
- певні реакції організму на деякі лікарські препарати (сонливість, загальмованість);
- небезпечні навколишні умови роботи (рухомий транспорт, механізми та інше). Особливо для людей з порушеннями координації руху і поганим зором.

Падіння є частково прогнозованим нещасним випадком, що відбувається у всіх галузях промисловості, соціально-культурної сфери, властивим для всіх професій. І якщо на падіння під час пересування, особливо за територією підприємств, роботодавцю впливати складно, то на падіння з висоти можна.

Роботами на висоті вважаються роботи, які виконуються на висоті від 1,3 м і вище від поверхні ґрунту, перекриття або робочого настилу, а також на відстані менше 2 м від неогороджених перепадів на висоті 1,3 м і більше. **Верхолазні роботи** виконуються безпосередньо з елементів конструкцій, обладнання або монтажних пристосувань, тимчасових драбин, трапів та інше, встановлених на висоті 5 м і більше від поверхні ґрунту, перекриття або робочого настилу. «Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті» передбачають цілий ряд вимог, як до організації виконання подібних робіт, так і до працівників, які їх виконують.

До виконання робіт на висоті допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли:

- медичний огляд і не мають протипоказань за станом здоров'я для виконання подібних робіт;
- спеціальне навчання та перевірку знань з питань охорони праці.

Організація безпечного виконання робіт на висоті передбачає:

- оформлення наряду-допуску на виконання робіт на висоті;

- наявність на робочих місцях справних огорожень, риштувань, настилів, драбин та інше;
- забезпечення працівників засобами індивідуального (запобіжний пояс, каска і ін.) і колективного захисту (поручні, огорожі);
- врахування метеорологічних умов (дощ, сніг, вітер);
- достатнє освітлення робочих місць і безпечні підходи до них.

Найбільш частими причинами падіння працівників з висоти є: відсутність або неправильне застосування засобів індивідуального захисту, невиконання вимог інструкцій з охорони праці, неправильна організація робочих місць, а відповідно невиконання посадових обов'язків керівниками різних рівнів.

Основним засобом індивідуального захисту при виконанні робіт на висоті є запобіжний пояс (лямковим або белямковий), а при верхолазних роботах - пояс запобіжний лямковим.

Чому ж працівники нехтують використанням засобів індивідуального захисту? Іноді через їх елементарну відсутність, іноді через недбалість, недостатній контроль з боку керівників робіт, а також низький рівень компетенції, як самого працівника, так і його керівника, або просто незнання того як правильно застосовувати та закріплювати засоби захисту від падіння з висоти. Деякі підприємства, з метою економії, використовують морально застарілі запобіжні пояси без наплічних та стегнових лямок, які охоплюють тіло людини тільки по талії. При роботі в такому поясі, працівник може з нього вислизнути, а при падінні - перевернутися або зависнути на поясі в безопорному просторі, що призведе до здавлення живота, грудної клітини та внутрішніх органів, і як наслідок - важку травму.

Основоположні принципи при організації безпечного проведення робіт на висоті (за ступенем важливості):

1. Не проводьте роботи на висоті, якщо необхідний результат може бути досягнутий іншим більш безпечним способом.

2. У разі неможливості уникнення виконання робіт на висоті, використовуйте спеціальне обладнання, навчених людей або інші заходи для запобігання можливості падіння працівників з висоти.

3. Якщо ризик падіння з висоти усунути неможливо вище переліченими методами, використовуйте спеціальне обладнання або інші заходи, щоб мінімізувати відстань (висоту) та можливі негативні наслідки падіння у випадку, коли воно станеться.

Правильна організація безпечної роботи на висоті – це гарантія збереження здоров'я та життя працівників!